

EN KUB ÄR EN KVADRAT FAST MER

En projektsammanställning av
Förskolan Miklagård läsåret 2021 2022

Inledning

Under läsåret 21/22 har alla förskolor i område Nord fortsatt att arbeta med projektet *Intryck uttryck avtryck-barns relation till omvärlden*. Förskolan har ett ansvar utifrån våra styrdokument och kommunala mål att skapa möten med omvärlden för barnen, både inne och ute. Under detta läsår har Miklagårds syfte varit att skapa matematiska upplevelser tillsammans och i relation omvärlden för att lägga grunden i det livslånga lärandet. Vi har valt att ha ett fokus på att stärka barnen i det matematiska tänkandet i mötet med varandra och omvärlden.

På Miklagård finns en vilja och ambition hos pedagogerna att utmana barnen genom att ge dem flera olika uttryckssätt i bearbetningen av intrycken från omvärlden. Pedagogerna har använt olika arbetssätt för att utmana barnen att få nya och fördjupade perspektiv.

Vi har samlat våra processer i en gemensam projektsammanfattning.

Varmt välkommen att ta del av våra berättelser.

Lena Edholm och Katarina Bly rektorer

Kinna Segerstig pedagogista

Intryck, uttryck, avtryck-
barns relation till omvärlden

I mötet med omvärlden vill vi att
barnen ska utmanas i sitt tänkande
och lärande för ett hållbart samhälle

Vårt syfte är att genom möten med
samhället skapa matematiska
upplevelser tillsammans.

Detta gör vi genom att:

- Ha både ett individuellt och relationellt bemötenade.
- Möta omvärlden genom barnens egna erfarenheter
- Möta samhället och skapa relationer med människor
- Utforska vår omvärld genom hundraspråkligheten och väcka nyfikenhet för matematik och språk

BLÅBÄR BERÄTTAR

Mötet med varandra i förskolan

Vid introduktion på hösten påbörjade vi insamling av bilder för att kunna göra barnens egna böcker. De nya barnen som kom till fick en given plats i barngruppen.

En del av barnen har haft stora begränsningar kring möten med samhället innan förskoleintroduktionen pga. covid. Detta blev nytt för oss. Det fanns ingen konkret erfarenhet kring vår verksamhet. Introduktionen blev annorlunda och det krävdes mer av oss pedagoger för att hitta vägar att nå dessa barn och skapa trygghet och förtroende mellan båda parter.

Det första mötet med omvärlden blev genom att få möta vänner på Blåbär och att få vara på förskolan. Det innebar möten med våra miljöer och möten med nya utmaningar. Med tiden började vi gå på promenader till Badhusparken.

Vi utforskade närområdet på väg till utflyktsmålet.

Vi vidgar barnens gränser genom att besöka platser. För en del av barnen är det nya platser och för andra barn är det kända platser.

Böcker & bilder

I "Boken om mig" finns det bilder där barnen kan återkoppla till deras hemmiljö och där får barnen också utrymme att visa varandra och hitta likheter mellan varandras böcker. I boken blir deras mikromiljö väldigt påtaglig. Vi upplever att boken inger en trygghet hos barnet. Barnen kan när de så önskar titta i boken och genom bilderna skapas ett lugn och en trygghet hos dem. Vårdnadshavarnas delaktighet med att skicka bilder med beskrivningar är viktig för att vi ska kunna stötta barnen och ge dem möjligheter att få berätta, visa och reflektera.

Vi kunde se ett intresse och en nyfikenhet kring böcker och bilder i barngruppen. Vi lånar böcker på biblioteket som kretsar kring vårt projekt och tar upp mycket av det som står i läroplanen och det som vår verksamhet bygger på. Vi såg att barnen oftast valde böcker som kretsar kring våra årstider, men även de böcker som handlar om familjekonstellationer och vänskap.

Medvetet har vi skapat läsmiljön så att det är det första man ser när man kommer in på Blåbär. Vi har valt att ha en stor soffa i blickfånget och vi har många böcker tillgängliga. Vi använder oss av böcker i alla våra miljöer. Där vi har garage och fordon finns böcker om olika fordon. I ateljén har vi valt att ha böcker om djur, natur och årstider och i tillsammans med dockor och kök finns böcker om vänskap och relationer. På våra väggar finns bilder kopplat till projektet uppsatta för att skapa nyfikenhet, men också för att barnen ska kunna relatera till saker och få stöd att vara kvar i processer och tankar tillsammans. Vi reflekterar med barnen via projicering av bilder från utflykter och skapande för att stötta barnen i att få nya och djupare perspektiv på sin omvärld.

Matematiska upplevelser

Vi arbetade med "Guldlock och dom tre små björnarna" och "Bockarna Bruse".

Vi förklarade begrepp som, stor, mellan, minst, första, andra, tredje och benämnde ett troll, tre bockar, en flicka, tre björnar. Barnen tog till sig sagorna och begreppen. Barnen visade stort intresse för Babblarna, vi räknade dem och benämnde färgerna på dem och Babblarnas namn.

Matematiken skedde även vid andra situationer i spontan undervisning tex vid matsituationer och hallen. Under dessa stunder gav vi barnen små uppdrag kopplat till begrepp, till exempel; "Hämta bilen under soffan!", "Sätt dig på stolen", "Lägg dockan i sängen".

Språket i olika uttryck

Vi använder oss av mycket sång och musik i undervisningen. På samlingarna vi har tillsammans sjunger vi barnsånger, läser ramsor och berättar sagor. Syftet är att barnen ska få ett ökat ordförråd. Barn fick möta sin omvärld många gånger och på olika sätt, vi använde rekvisita till sagorna och sjöng sångerna på olika sätt. Vi projicerade upp "Barnkammarbandet" på väggen och dansade och sjöng med i musiken. Vi ser att barnen uppskattar dessa tillfällen och att de gärna dansar och sjunger med. Vi upplever att de blivit tryggare i sig själva, att de vågar att dansa och sjunga inför och med varandra

Vi använder tecken som stöd i både sånger och i vardagen. Vi har tecken uppsatta på väggarna och vi arbetar ständigt med att fylla på barnens ordförråd, både verbalt och med tecken. Vi kan se att det skett en stor utveckling vad det gäller barnens verbala utveckling. Deras ordförråd har utökats under hösten och vi kan se att barnen kommunicerar på ett helt annat sätt än de gjorde i början av hösten. Vi tror att det kan bero på den närvaron vi pedagoger har tillsammans med barnen och att vi ständigt ger dem nya ord. Vi delade upp barnen och i två grupper och i halvgrupperna började skapande av sommarblommor.

Detta utvecklades till ett transdisciplinärt lärande.

Möten med färg form och musik

I ateljén jobbade vi med färg och stilleben. Barnen målade av höstens sensommarblommor och höstlöv. Vi arbetade med olika storlekar på material. Barnen använde sig av hela armens rörelse för att måla på ett papper som var lika stort som bordet och små rörelser och för att måla på en liten kula.

Ateljén är en uppskattad miljö och vi kan se en ökad självständighet hos barnen, de tar egna initiativ till att vilja vara där. De känner sig trygga med materialet och dess placering. I ateljén använde vi oss av naturmaterial. Det materialet finns tillgängligt runt oss och genom att använda oss av det som redan finns går det i linje med det hållbarhetstänket vi arbetar med.

I ateljén fick barnen möta klassisk musik samtidigt som de skapade.

Vi använde oss av Vivaldis verk "De fyra årstiderna – hösten" som spelades medan skapandet av löv tog form. Senare under terminen låg fokus på skapandet av pumpor. Det var små vita prydnadspumpor barnen fick möta, flera av barnen fick sitt första möte med en pumpa. Barnen använde olika sätt att skapa på. De undersökte kitor, pensel och de upptäckte hur det känns att måla med fingrarna.

Digitala verktyg

Under hösten arbetade vi med naturvetenskap och teknik. Vi undersökte friktion och lutande plan. Vi kan se att det finns ett stort intresse och en nyfikenhet hos barnen.

Att synliggöra ett naturvetenskapligt fenomen är lätt och det kan leda till att det blir ett stort område att utforska och medan man undersöker och testar kan nya funderingar och frågor uppstå som kan leda till ytterligare områden att utforska.

Vi använde oss av digitala verktyg i undervisningen. Något som vi såg att barnen fascinerades av var det digitala ägget. Efter att pedagogen visat hur man kan använda ägget och vad man kan se, ville barnen själva utforska sin omvärld med hjälp av ägget.

Vi använder oss mycket att projektor och ipaden för att synliggöra vårt arbete och projekt, men även för att reflektera tillsammans med barnen.

Möten med omvärlden

Mötet med omvärlden sker hela tiden. Genom att regelbundet arbeta med reflektioner och dokumentationer har vi hjälpt barnen att öka sin egen förståelse av sin omvärld. Det har lett till att vi gett dem nya perspektiv av tidigare möten och upplevelser. Vi möter varandra här på hemvisten och vi möter även omvärlden i vårt samhälle i våra promenader. Det finns en vilja hos barnen att dela med sig och berätta om upplevelser hemifrån, ifrån deras omvärld. Barnen visar stor nyfikenhet för varandra i barngruppen och deras familjer, de kan relatera till namn i de olika familjerna. Detta gör att samtalens innehåll utvidgas.

Mötet med omvärlden för barnen har varit möten med nya smaker både i form av mat och material. De fick känna smaken av falafel, fisk och bönkebab, för en del barn var det för första gången, andra hade tidigare erfarenheter. Barnen provsmakade nyfiket material som tex häftmassa, trolldag och vattenfärg. De fick uppleva smaken av pepparkaksdeg vilket upplevdes och både gott och annorlunda. De fick se och smaka på förvandlingen från deg till kaka. Detta är det fantastiska med mångfalden vi har och möter varje dag i verksamheten. Mötet med omvärlden är kanske mycket större i det lilla, än vad vi tror.

Upplevelser från omvärlden blir lek

Vår fokusfråga inför vårens arbete blev :

"Hur kan vi skapa berättelser om omvärlden?"

Eftersom vi hade med oss från uppstarten att barnen fått var sin bok med bilder från deras egen hemmiljö, bestämde vi att vi ville utvidga barnens möjligheter till reflektion och samtal kring omvärlden. Vi gjorde bildkartor på landmärken från våra promenader, som barnen hade med sig på promenaden. Boken "Ut och gå" av Anna-Clara Tidholm introducerades och vi valde att sätta bilderna ur boken på väggen i hallen. För att utveckla detta satte vi även upp bilderna på våra landmärken intill bokens bilder. Barnen har visat ett stort intresse för detta. Det pågår många samtal mellan barnen och även mellan barn-pedagog. Det finns en hög igenkänningsfaktor när vi är ute på promenaderna kopplat till våra bilder, barnen jämför bilden och verkligheten. Barnen tar egna initiativ till att vilja gå på promenad.

Under våren har vi fått en mer intakt barngrupp där vi kan se hur barnens sociala samspel har blivit mer intensivt och de har hittat lekoden. Här kan vi uppleva att mötet med omvärlden sker i rolleken.

Ett barn säger;- [Kom vi åker till Mariestad!](#)

Det är ett möte som upplevts hemma, men som får plats i barnens rollek på förskolan.

Uttrycksformer och kommunikation i samspel med varandra

Vi kan fortfarande se en stor progression i talspråket hos barnen. Det sociala samspelet och deras talspråk gör att de har utvecklat en ökad förståelse för ord och begrepp. Detta visar de genom en ökad förståelse kring deras olika sätt att välja att kommunicera på.

Under våren introducerade vi nytt material att skapa med. Vi valde gips. Detta blev en ny erfarenhet som uppskattades av barnen. Det var en aktivitet som innebar flera olika moment. Gipsremorna skulle blötas med hjälp av en blomspruta. Sedan skulle dessa fästas på olika material för att bilda en figur. Det var en ballong, hönsnät och på en kon. Barnen uppskattade detta och ville gärna använda blomsprutan med vatten. Det fanns många flaskor så det inte uppstod konflikt i görandet.

Matematik i omvärlden

Barnen fick möta nya begrepp kring de olika geometriska formerna. För att konkretisera dem gjorde vi formkartor där barnen kunde placera rätt form på rätt plats. Detta blev uppskattat. Cirkel och triangel är de begreppen som vi tydligast hör att barnen använder sig av, de benämner formerna men använder orden "rund" och "fyrkant"

På våra storsamlingar på gården fick vi fick gemensamma möten med geometriska begrepp tillsammans med de andra barnen på förskolan. Där vi tillsammans mötte olika formgubbar som presenterade och gav barnen uppdrag kring de olika formerna.

Det uppstår ständigt möten med matematik, främst i den spontana undervisningen. Där ser vi hur barnen räknar tillsammans med oss vid matbordet och när vi har bakat. Det förekommer fördelning av material i utklädningsmiljön och hemvrån. Ett annat tillfälle där matematiska begrepp blivit tydliga är i hallen. Det är mössor och vantar, sortering av färger och prepositioner.

Barnen är snabba med att upprepa det vi gör och säger. Vi kan höra hur barnen räknar; " Ett, två, fem, tjugo".

Ihop med vilan kommer tidsbegreppet in som ett begrepp.

En pedagog säger:- Va skönt för dig att du fick sova lite.

Ett barn:- Jag sov i fem minuter.

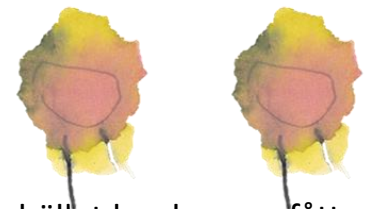
Tidsbegreppet blir uppmärksammat vid samtalen kring hämtning. Det blir viktigt för barnen att bli bekräftade i deras frågor kring NÄR de skall gå hem och VEM som hämtar. I vår dokumentation konkretiserar vi tiden med bilder. Vi ser vikten av att ha dokumentationen tillgänglig för barnen för att skapa utrymme för reflektion och samtal.

Barnen uttrycker;

" en annan dag gick vi till ankorna"

"imorgon ska vi gå på promenad"

När vi summerar vårt läsår ser vi att i mötet med omvärlden både på förskolan och ute i samhället har barnen fått nya erfarenheter. Detta har de uttryckt både i lek och i reflektion med hjälp av bilder.

JORDGUBBEN BERÄTTAR

Uppstart

Vi startade höstens projekt med att skicka ut ett brev till barnens vårdnadshavare, med en önskan om att de tillsammans med sitt barn to en bild på något som just deras barn upplevde som långt. Inom kort fick några bilder skickade till oss, men sen blev det stopp. Detta gjorde att vi började ta bilder på det som barnen uttryckte var långt när de tex byggde med olika material, radade upp bilar eller andra saker här på förskolan så vi samtalade om och använde begreppet långt. Efterfrågan på promenader har varit stor, så det tog vi till oss och har haft som återkommande aktivitet. Vi iordningställde lite nya miljöer där barnen på ett lekfullt sätt kunnat få kunskap om olika matematiska begrepp, och på ett konkret sätt också kunna förstå innebörden i begreppen.

Några av de barn som haft med bilder har presenterat det i sin grupp, och kunnat berätta om hur det upplevt, tänkt och sett på det som är långt. Väggen ute i hallen blev vår dokumentationsvägg där föräldrar, barn och pedagoger har haft möjlighet att reflektera över bilderna. Bilderna som visar på gemensamma upplevelser väcker störst intresse för att fortsätta utforska och utmana sig på nya sätt tex i ateljén. Skapa olika former med lera, rita långt, klippa stort och smått, måla med akvarell och andra färger. Vi har gjort gemensamma former med hjälp av våra kroppar, räknegor mm.

För att ge barnen mer utmaning och för att väcka deras nyfikenhet på de matematiska tänkandet har vi gjort några nya miljöer. BVC-hörnan, där de kan mäta och väga, en plats där de på olika sätt ser hur man kan visa antalet upp till 5, fack med mjuka klossar i formerna cirkel, triangel, kvadrat och fyrkant. Dessutom har vi en plats där det finns spel och pussel som de upplever att många i vår barngrupp utnyttjar, ett ställe där vi pedagoger in flera matematiska begrepp på ett naturligt sätt eftersom detta en plats där vi "får" vara med och benämna. En matta med mätsticka har varit intressant, där har barnen provat hur långt de kan hoppa, hur långa de är eller mätt andra saker som de tex byggt. Vi har också mätt barnen och pedagoger och satt upp resultatet på väggen. När vi gjort det såg vi att barnen mätte varandra, och att de dessutom började jämföra de olika mätstickorna. I samlingsrummet har vi stora kuddar i olika former där de kan vara och bygga, en populär aktivitet.

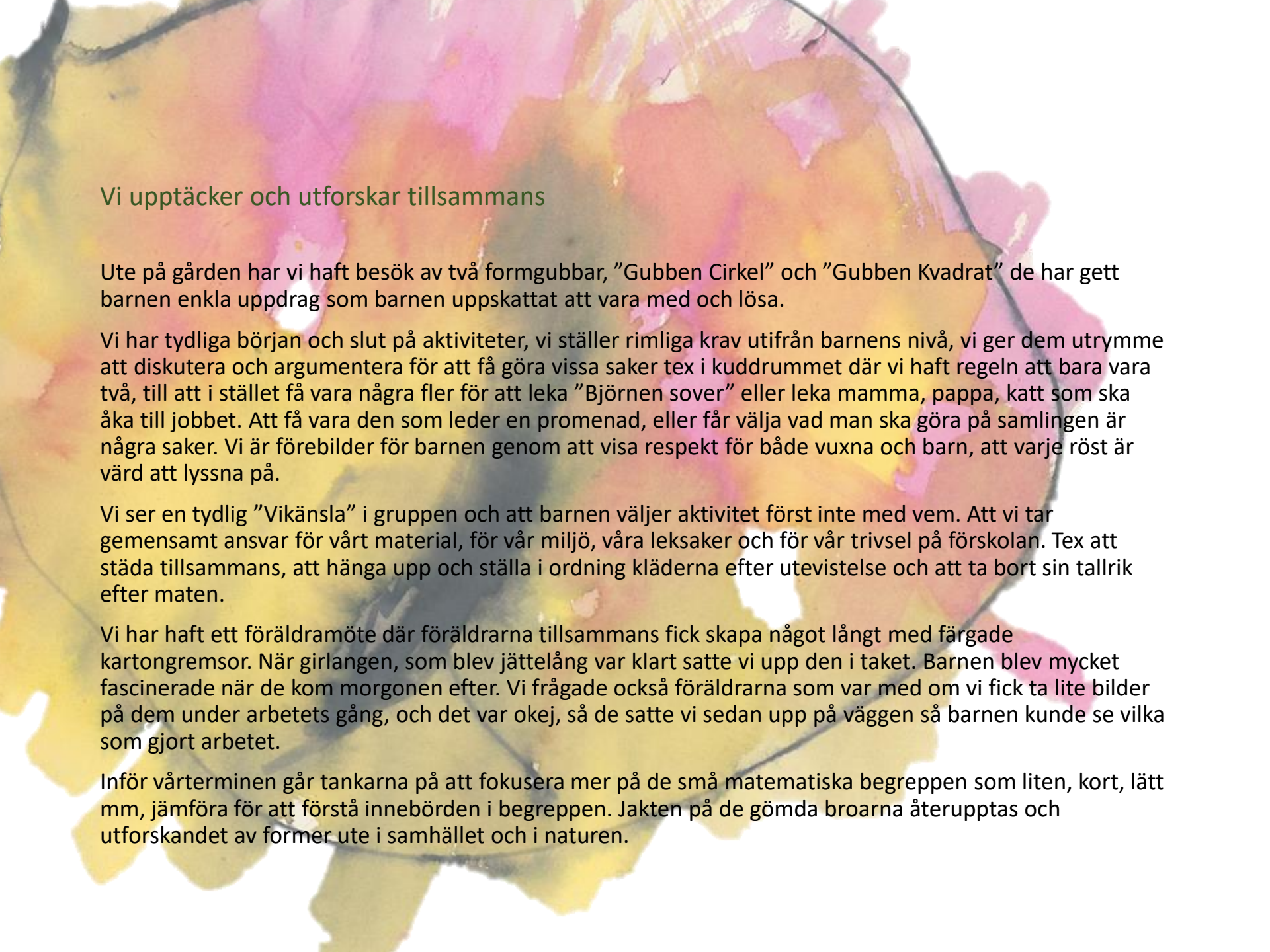
Promenader

Ett önskemål kom direkt efter semestern från ett barn att vi skulle gå på promenad, som vi gjort många gånger förra terminen så det gjorde vi. Promenaderna är nu en omtyckt aktivitet i hela barngruppen, där vi ofta letar olika former, pratar om avstånd och antal och mycket mer. Efter en av våra promenader berättade ett av barnen med stor inlevelse att de sett många sniglar, både stor och liten. Med hjälp av hela sin kropp visade han huset på snigelns rygg. Det här barnet brukar inte prata så mycket, men ville verkligen förmedla sin upplevelse för oss andra som inte varit med. När vi nu går ut i samhället hör vi att barnen lärt sig flera begrepp så som cirkel, kvadrat, triangel, långt, kort mm. Vi var på Vikingagatans lekplats ett barn ville visa sitt hus och gick en genväg över gräset till huset, barnet pekade och sa där bor jag. Ett barn klättrade upp i utsiktsplatsen och sa; -jag är högt upp. Ett barn sa; tungt när han tränade vid ett utegym. De tycker om att gå på promenad och benämner med glädje, ”Nad nad”.

De flesta gångerna har vi gått i mindre grupp, vilket medfört att den Röda gruppen började intressera sig för broar. Detta nappade vi på och detta har gjort att vi promenerat och cyklat för att kunna dokumentera och räkna hur många broar vi har i vår närmiljö. När vi stod på bron vid ”Mötesplatsen” berättar ett barn om en annan bro som hon känner till och säger:

-Det finns en bro till, där bilar kan åka på och människorna kan gå på sidan. Vi låter henne visa vägen och tar oss dit. Vi börjar benämna broarna som 1:a 2:a och 3:dje bron och när vi står på 3:dje bron säger vi att det också finns en 4:de bro, men att vi får gå och titta på den en annan dag, än så länge har vi besökt 7 broar, men vi har fler att upptäcka.

Vi upptäcker och utforskar tillsammans

Ute på gården har vi haft besök av två formgubbar, "Gubben Cirkel" och "Gubben Kvadrat" de har gett barnen enkla uppdrag som barnen uppskattat att vara med och lösa.

Vi har tydliga början och slut på aktiviteter, vi ställer rimliga krav utifrån barnens nivå, vi ger dem utrymme att diskutera och argumentera för att få göra vissa saker tex i kuddrummet där vi haft regeln att bara vara två, till att i stället få vara några fler för att leka "Björnen sover" eller leka mamma, pappa, katt som ska åka till jobbet. Att få vara den som leder en promenad, eller får välja vad man ska göra på samlingen är några saker. Vi är förebilder för barnen genom att visa respekt för både vuxna och barn, att varje röst är värd att lyssna på.

Vi ser en tydlig "Vikänsla" i gruppen och att barnen väljer aktivitet först inte med vem. Att vi tar gemensamt ansvar för vårt material, för vår miljö, våra leksaker och för vår trivsel på förskolan. Tex att städa tillsammans, att hänga upp och ställa i ordning kläderna efter utevistelse och att ta bort sin tallrik efter maten.

Vi har haft ett föräldramöte där föräldrarna tillsammans fick skapa något långt med färgade kartongremsor. När girlangen, som blev jättelång var klart satte vi upp den i taket. Barnen blev mycket fascinerade när de kom morgonen efter. Vi frågade också föräldrarna som var med om vi fick ta lite bilder på dem under arbetets gång, och det var okej, så de satte vi sedan upp på väggen så barnen kunde se vilka som gjort arbetet.

Inför vårterminen går tankarna på att fokusera mer på de små matematiska begreppen som liten, kort, lätt mm, jämföra för att förstå innebörden i begreppen. Jakten på de gömda broarna återupptas och utforskandet av former ute i samhället och i naturen.

En fokusfråga visar vägen

Vi valde fokusfrågan;

Hur skapar vi relation till motsatsbegrepp?

Under projektets gång har vi gett barnen möjlighet att på olika sätt upptäcka och utforska motsatsbegrepp. De har genom hundraspråkligheten på ett konkret sätt fått möta de olika begreppen, och vi har funnits nära för att kunna ge svar på deras frågor och funderingar.

Vi har hjälpt dem att hitta jämförelser på tex lång-kort, hög-låg, liten-stor, lite-många, tjock-tunn mm. Mycket av dessa motsatser har vi kunnat diskutera med barnen bland annat på våra promenader och i ateljén, men många upptäckter har barnen också fått i vår vardag där utbildning och undervisning sker under hela dagen i både lek och i rutinsituationer.

Vi pedagoger har varit lyhörda och på så sätt kunnat fånga det barnen funderat på och ge dem strategier för att kunna förstå motsatserna i begreppen.

Promenader i vår omvärld

Promenaderna är populära, det är en lugn trygg stund där vi pratar och diskuterar det vi ser. De pratar om änderna, är det en hona eller en hane. De har fått syn på mer runt omkring sig. Det är ett gynnsamt klimat under promenaden, barnens tankar och funderingar kommer automatiskt.

Vid de första promenaderna var de barn som varit med förra året bärare av det vi varit med om tidigare. Sen har det blivit annat fokus, har det blivit nya mer varierade saker som blivit viktigt för den barngrupp vi har i år. Vi har gått olika vägar när vi gått till samma plats, barnen har fått fler perspektiv som de förhållit sig till. Under våra promenader har barnen utvecklat sin förmåga att urskilja olika former, att ta ansvar för hur vi ska gå för att komma till målet, att ta ansvar och visa omsorg för att alla hinner med.

Barnen kommer till oss på gården och säger ska vi gå en promenad. Vi tar promenad på gården och uppmärksammar det som skett och förändrats i vår miljö. Tillsammans skärper vi blicken och tittar på det stora, höga och de små, små sakerna med hjälp av "ägget". För alla är promenad något vi gör tillsammans, något som är trivsamt och skapar tillfälle för funderingar och diskussioner om det vardagliga.

Promenaderna ger barnen tid för reflektion och återkoppling på det de upplevt under tidigare promenad, möjlighet att få berätta om sina upplevelser i nuet med den som man går och håller i handen, en stund av gemenskap som skapar lugn, trygghet och vi-känsla i gruppen.

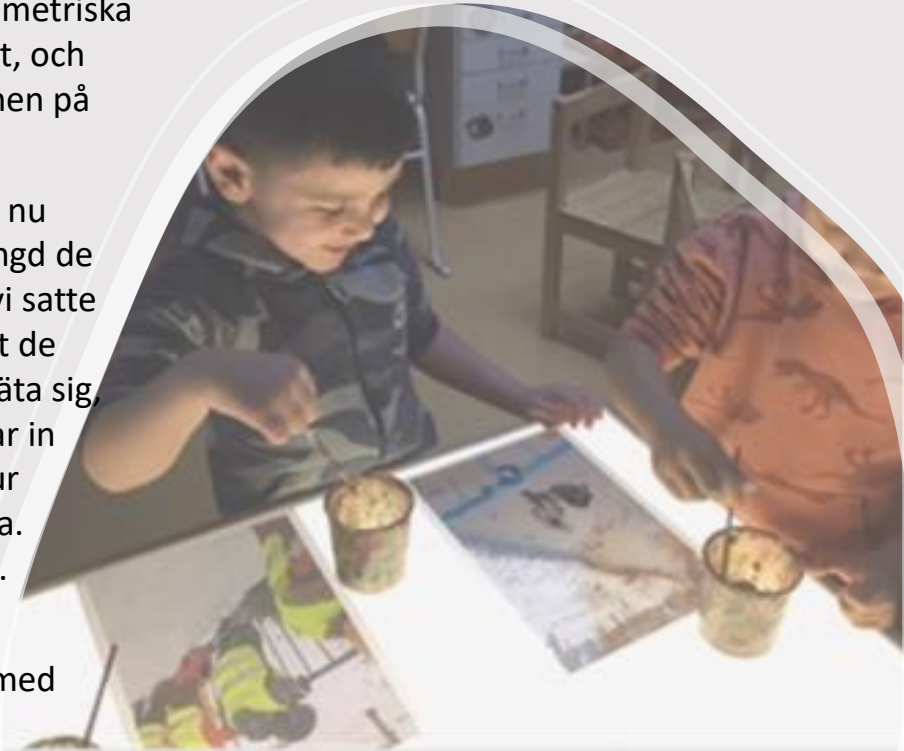
Matematik i olika uttrycksformer

Under våren har vi sett ökat intresse för skapande i ateljén, vi har gett dem möjlighet att utforska och prova på olika sätt att tex måla. Måla på stora papper tillsammans med stora penslar och färg, måla på små papper var och en med små penslar och tunn akvarellfärg. Detta har gett dem känslan av stort, litet, tjockt, tunt, smalt och brett bl.a.

Ateljén har blivit en plats där de själva går in och tar för sig av det som finns, play-do, papper, färgpennor, kitor, saxar mm. Att pärla har också blivit en aktivitet som barnen tagit till sig, och där de på ett konkret sätt skapat halsband, armband med små och stora pärlor i olika längder som fått dem att prata om de olika motsatsbegreppen. Detta har gett barnen bättre förståelse för olika matematiska motsatsbegrepp. Barnen har också utvecklat sitt sätt att kunna dela med sig och skapa tillsammans och vi upplever att det är en plats där det infinner sig lugn ro, där barnen inspirerar varandra i sitt skapande. Vi har en låda med olika geometriska former i plast som barnen använt och ritat av och sedan klippt ut, och det har hjälpt barnen att på ett lekfullt sätt kunnat lära sig namnen på formerna.

I höstas mätte vi barnen och satte upp deras längder på väggen, nu startade vi vårterminen med att be vårdnadshavarna om den längd de hade när de föddes. Vi tog en avvikande färg på den tejpremsa vi satte upp på den befintliga längden för att få barnen att se hur mycket de växt, hur stor skillnaden var. Återigen väcktes intresset för att mäta sig, varandra och försöka förstå jämförelser och skillnader. Barnen tar in vårdnadshavarna till måtväggen, de vill visa när de mäter och hur de gör. De tar en bok och lägger på huvudet och hjälper varandra. de vill veta hur långa de är. De jämför med den kompisens längd. De diskuterar om man är längre är man äldre då?

Barnen är fokuserade när vi sätter upp, det tar tid. De måttade med händerna och sa; jag var så här liten.

I mötet med varandra

Samlingen är en väldigt populär aktivitet som vi har varje dag, där har vi lagt stort fokus på språkmedvetenhet som vi fick inspiration av från vårterminens första kompetensutvecklingsdag. Praxis alfabetet, rim och ramsor har på ett lekfullt sätt fått barnen att våga prova sig fram genom att ljuda och rimtramsa. Detta har lett till en mycket positiv utveckling i barngruppen.

I vår pussel och spelhörna har vi tagit fram flera rimmemory, som blivit mycket populära bland barnen. De har fått upp ögonen för att det de ser på korten inte passar ihop, utan det är det de hör när de säger vad bilderna föreställer. Vi har också några lottospel som blivit populära bland de barn som ännu ej har språket fullt ut. Att spela dessa spel är väldigt språkutvecklande, då vi pedagoger fyller en viktig funktion och sitter med och benämner det som finns på bilderna. Det är också en stund av ro och gemenskap som vi får tillsammans, här får vi också in turtagning, jämförelser och empati då de är väldigt hjälpsamma så de som är med får ungefär lika många par.

I leken ser vi barnens processer

Barnen benämner när de bygger, det är långt, det är högt. De vill bygga högre än sig själva, de jämför varandras byggen.

De använder sin kropp för att se jämförelser, vi ser och hör hur barnen betonar det stora och det lilla och förstärker med både kroppen och rösten.

Att jobba med play-do degen skapar många tillfällen till diskussioner och jämförelser kopplade till matematiska motsatsbegrepp, lång, kort, smal, tjock, många, få mm.

De använder rören och fyller dem. De ställer de smalare rören i de tjockare. De byggde med de smalare rören och ställde de tjockare över för att få stabilitet.

Barnen har en plan när de går in i leken och förhandlar med oss och varandra hur de vill leka. Barnen har fått syn på bokstäver på olika platser, de kan urskilja fler bokstäver ur sina namn.

I leken ser vi barnens möte med motsatsbegreppen och hur de utvecklar sin förståelse för dem. Barnen är bärare av kunskap som de tillsammans tagit till sig under den här terminen.

A top-down photograph of a silver metal bowl filled with water. The water is filled with many small, white, star-shaped flowers, likely water hyacinths. A large, dark brown, textured rock floats in the water. The bowl is placed on a dark, mossy surface. The background is a light, hazy gradient.

KÖRSBÄR BERÄTTAR

Cirkelgubben på besök

Innan sommaren fick alla barn med sig ett sommaruppdrag hem. Uppdraget gick ut på att barnen tillsammans med vårdnadshavarna skulle leta efter en geometrisk form utomhus och sedan ta kort och skicka den till förskolan. Detta gjorde att barnen hade en förförståelse kring former redan innan uppstarten och att formerna blev meningsfulla för dem när de valt formen själv. Detta ledde till att vi kom i gång direkt med projektet och att barnen var engagerade från början. Miljöerna fylldes med byggmaterial i de geometriska formerna tex magneter, klossar och lego. Vi satte upp former på väggarna och vi fyllde skrivhörnan med olika former. Som en gemensam uppstart på Miklagård fick vi besök av "Cirkelgubben".

Han gav barnen uppdrag att leta cirkelformade föremål på gården och forma cirklar av rep som barnen sedan lade sig på för att forma en cirkel med sina kroppar. Vi sjöng även formsången tillsammans.

Relationer

I utbildningen har vi utgått från varje individ och ger dem goda förutsättningar att lyckas. Genom våra dagliga samlingar har vi gett barnen förutsättningar att skapa en vi-känsla, att alla bidrar och är viktiga.

Vi startade upp presentationerna med att vi pedagoger tog en egen bild och presenterade för barnen för att ge dem en förförståelse för hur det kan gå till. I takt med att bilderna började komma in så fick barnen, en och en för en pedagog, berätta om sin bild. Detta för att vi skulle kunna stötta barnen mer vid deras presentation. Sedan fick de presentera bilden för sin grupp.

Därefter satte vi upp barnens bilder på vår projektvägg.

Både presentationerna och projektväggen har skapat många diskussioner och reflektioner kring barnens bilder. Barnen har sedan fått återskapa sina bilder genom att projicera upp den på väggen och måla på ett papper. – Här är det vit så då behöver vi måla vit! Jag har blandat silver! Jag målar läpparna och kinden, rosa!

I sina presentationer och val av bilder har barnen delat med sig av sin nyfikenhet och sina förkunskaper och erfarenheter. Barnen som har lyssnat har ställt frågor om presentatörens bild och former och då har barnen kunnat delge sina tankar. – Har du någon fråga till mig? Jag undrar varför taket är en triangel? Det är kvadrater där! Varför är det många kvadrater? Vi har även under våra formpromenader gått förbi deras hem och barnen har berättat vart deras bild är tagen. Barnen har samtalat om hur nära eller långt bort ifrån varandra de bor.

Vår fokusfråga: *Hur kan vi utveckla och fördjupa det matematiska språket genom att använda oss av material och teknik i vår omvärld.*

Mötet med omvärlden

Ett hållbart samhälle är ett samhälle där man blir medveten om sitt eget ansvar, sin roll i samhället. Vi arbetar med det mellanmänniska, hur man är mot varandra. Genom att vi rör oss i samhället och skapar relationer till samhället skapar vi en större förståelse för området runt oss. Det barnen ser och upptäcker som tex pantburkar, blommor, former, andra människor och djur skapar underlag för våra samtal, lek och material i våra miljöer. Genom barnens olikheter och styrkor visar vi på att varje barns tankar, idéer och förkunskaper är viktiga för oss. Vi har gått på formpromenader. Barnen har fått sätta på sig sina formglasögon och letat former i omgivningen. Dessa promenader har lett till att barnen ser och upptäcker geometriska former även när vi är ute i omgivningen men inte specifikt på formpromenad. På en av våra formpromenader träffade barnen en dam med rullator. Barnen hittade flera cirkelformer på damens rullator t ex att rullatorns däck var cirklar. Barnen berättade vad vi tittade efter och vad vi jobbade med i vårt projekt.

Byggnader i geometriska former

Vi har varit ute på promenader och tittat på byggnader i olika geometriska former som vi sedan har avbildat på olika sätt.

Tex med kolkritor, magneter och kartong. Vi har tittat och läst ur böcker från biblioteket om byggnader. Vi blev extra intresserade av arkivet på kyrkogården och barnen hade många frågor och funderingar. Detta ledde till att vi tog kontakt med kyrkogårdsförvaltningen genom brev och mail för att få reda på mer information om byggnaden. Detta skapade givande relationer och möten med omvärlden.

När vi pratade om formen cylinder bestämde vi oss för att ta en cykeltur för att uppleva vattentornet och dess form. Barnen tog in känslan av cylinderformen genom att springa runt tornet varv efter varv. Barnen ritade av vattentornet med kolkritor.

Barnen har tillsammans hittat lösningar för att forma byggnaderna, de har tex mått och valt material. Byggena har krävt mycket samarbete och idéer för stabilitet.

Vi har varit på Spektrum där barnen skapat miljöer kopplat till byggnader i vårt projekt. På Spektrum har vi arbetat med återbruksmaterial från lokala industrier.

Vi upplever formerna på olika sätt

Efter uppstarten märkte vi ett ökat intresse av just formen cirkel. En tid efter var även Gubben kvadrat på besök och barnen fick i uppdrag att tillsammans skapa en dräkt av kvadrater. Barnen samarbetade och reflekterade. Kvadraterna i våra miljöer inne och ute blev uppmärksammade och samtalade om.

Vi har skapat möjligheter för barnen att uttrycka sin kunskap om former genom att använda sin kropp till enskilda och gemensamma formationer.

På våra formpromenader har vi gett barnen i uppdrag att titta efter former.

De har fotat och filmat former de upptäckt och under promenaderna har det blivit många samtal och reflektioner utifrån barnens tankar och pedagogernas frågeställningar. Genom att tillföra material i våra lärmiljöer så skapar vi möjligheter för barnen att leka, bygga och konstruera. Vi är närvarande pedagoger som ställer frågor, visar intresse och skapar meningsfulla samtal om det barnen har byggt och skapat.

På vår läsvila väcktes nyfikenheten om sagan Bockarna Bruse. Barnen återskapade sagan genom att ta olika roller, bygga med stolar och samtala om de matematiska begreppen. Pedagogerna fångade upp deras nyfikenhet och skapade tillsammans med barnen en "sagolåda" med de viktiga rollinnehavarna.

De fick även en situationskarta med bilder och tecken för att förtydliga sagan och de matematiska begreppen. Barnen valde att sätta sig och berätta och leka sagan för andra barn som nyfiket kom och lyssnade. Ett barn tog rollen som berättare, en var filmare och en spelade sagan. – Nu kommer den lilla bocken Bruse, ta den som är efter mig! Nu kommer den stora bocken Bruse! Pedagogerna introducerade ännu en matematisk saga, Sagan om den lilla gumman. Samma nyfikenhet att återberätta och leka sagan väcktes.

Matematiska upplevelser

Barnen har utvecklat sitt tänkande att skapa former av olika material så som lera, former i snön, tittat på klot i is med hjälp av digitalt ägg, kol, kriter, magneter, byggmaterial, kojlek, format med sin egen kropp.

Några barn har byggt förskolan med hjälp av magneter efter att vi har pratat om kub och rätblock. Vi har tittat på filmer från UR kopplat till former. Inspirerade av detta projicerade vi upp Miklagårds förskola via google maps där vi fick se byggnaden ovanifrån. Vi har pratat om bilden och om vad vi såg. De såg olika former som kvadrat, måne, träd, sedan fick barnen rita förskolan med hjälp av kolkriter. Barnen ritade detaljer mer än det de såg på projiceringen som t ex takkupor, fönster, dörrar och rampen framför dörren. Ett barn kommenterade "jag gillar förskolan för jag har lärt mig så mycket om former", "jag har gjort hjärtan för att jag älskar förskolan". Ett barn ritade en teckning till där alla former var med och uttryckte "det här är formerna som jag har lärt mig på förskolan". Ett annat barn uttryckte "en kub är en kvadrat fast mer, ett annat barn sa då en pyramid är en triangel fast mer".

Tredimensionellt skapande

Vi ville visa barnen skillnaden mellan platt och tredimensionellt.

Vi samlades runt pappret med formerna på och använde innebandyballar för att jämföra cirkel och klot. Hur får man en cirkel att se ut som ett klot? Vi visade på strecken på bilden på Globen och förklarade att det är det som gör att det ser tredimensionellt ut.

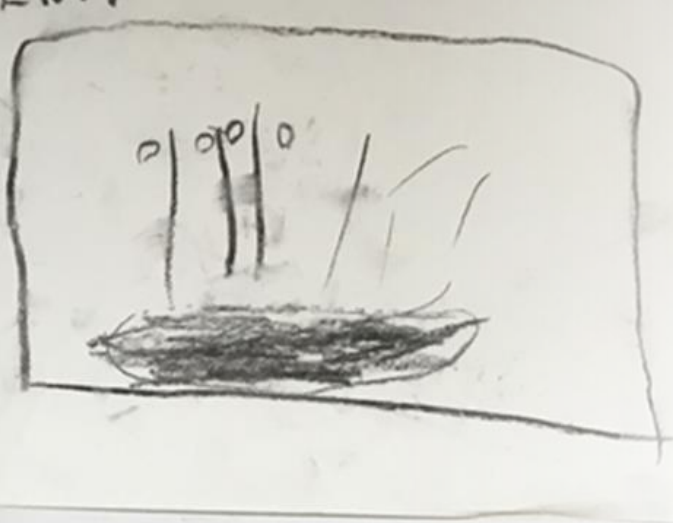
Detta såg vi senare gav en annan dimension i barnens tredimensionella tecknande. Vi ser i processen där barnen skapar att de kan forma i 3D t ex när de målar formen cylinder och visar på att den inte är platt genom att måla spiralformat.

På storsamlingarna fick barnen olika slags matematiska uppdrag av formgubbarna som tex när gubben kvadrat kom och bad barnen sortera former. Vi har även haft musik kopplat till formerna. Då barnen sjöng och dansat med.

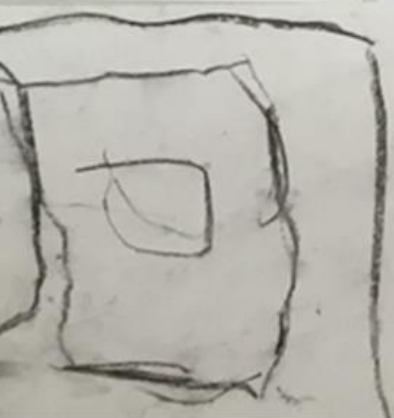
Vi tog fram geometriska former där några byggde på höjden och andra byggde figurer. Barnen inspirerades av varandra och formade mönster. Ett barn byggde robotar. Alla använde formen triangeln som "tak" eller toppen på sina byggen.

I leken ser vi att barnen har tagit till sig kunskaper och format geometriska former och även i 3D.

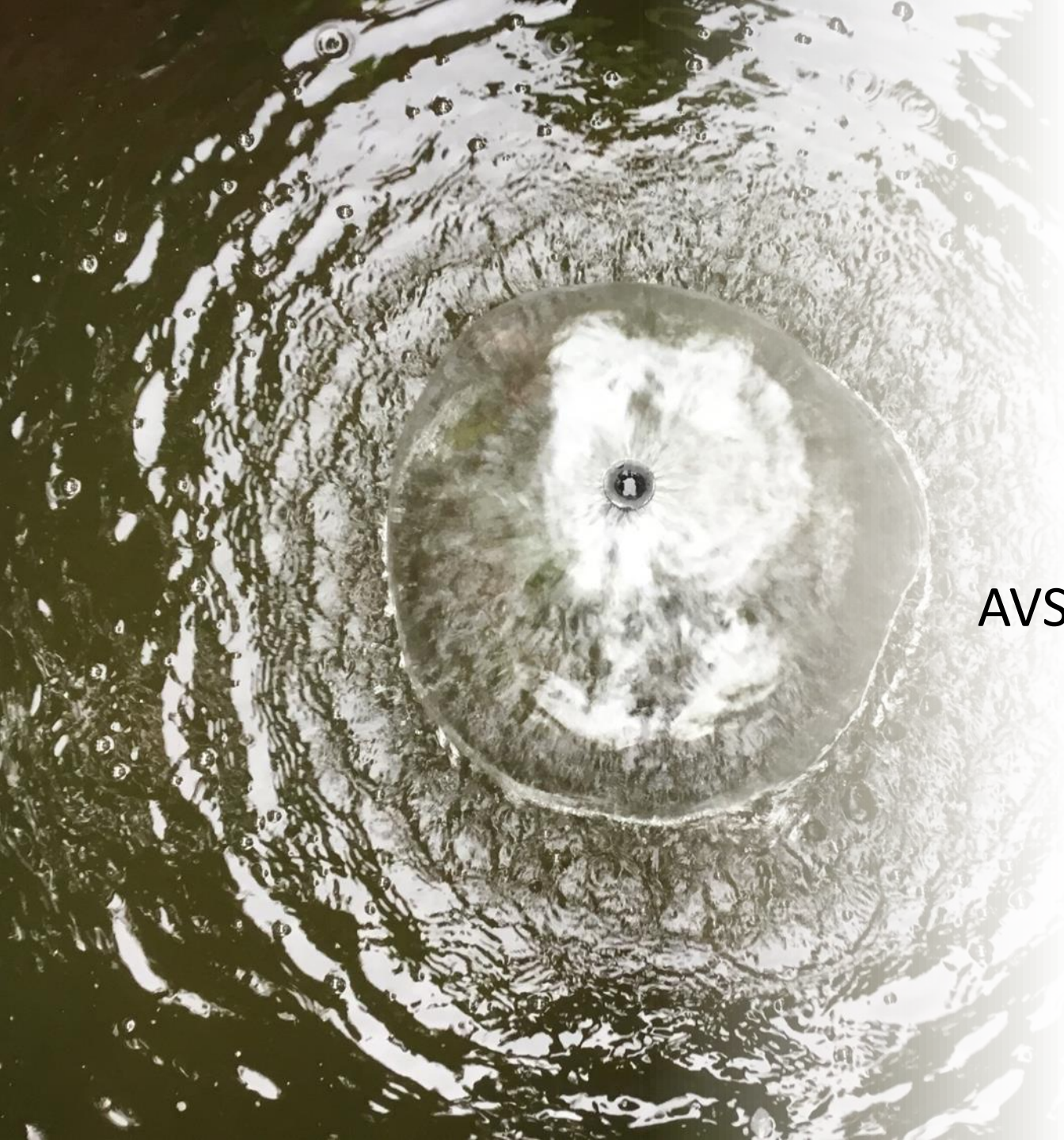
De leiken
De leiken om
röd block.

Ett hållbart samhälle

Vi skapar relationer till olika platser och byggnader genom olika upplevelser i närområdet. Vi ger barnen en förståelse för att byggnader och platser har ett värde. Vi har gett ord för detaljerna de ser, klot på portstolpar, kvadrater på brunnar.

Genom att ge barnen kunskap och uppmärksamma dem på att värna om det vi har runt oss vill vi ge grunden till ett hållbart samhälle.

AVSLUTNINGSVIS

Pedagogens roll

Nära barnen skapas en relation och gemenskap. Vi har diskuterat att vara närvarande. Det startade med att vi var med i spel, barnen ville ha vår hjälp att läsa frågorna. Nu hämtar de oss till flera aktiviteter och det sprider sig, så att alla vill att vi ska vara med. Vi är med på samma villkor, vi är tillsammans och pratar i en gemenskap.

Förprojekt Att vi hade en ställtid, ett förprojekt var värdefullt för oss. Vi fick gå in i det lugnt, det blev en aha upplevelse för oss. I hela huset har det spritt sig att det inte ska vara någon stress, vi låter barnen ta sin tid. Vi är mer långsammare i det, det behöver inte hända något nytt hela tiden.

En ny arbetsgång att avbilda Vi har hittat en arbetsmodell/metod i hela projektet. Vi började avbilda det vi såg med kol, gestaltade det sedan med lera, avbildade formen med kroppen och vi började projicera upp detaljer. Vi ser att barnen iakttar saker på ett nytt sätt. Vi kan se deras utveckling i det. Det är bra att möta materialet många gånger, man måste få upptäcka materialet först innan man fortsätter med olika tekniker. Det blev en framgång att få gestalta på många olika sätt.

Progressionen i skapande Vi ser progression med olika material som play-do och tecknande. Detta beror på att vi tar det sakta och låter det få ta sin tid. Vi ger input, sen får det vila, prövas och sen ger vi barnen ny input.

Att se barnens tankar vi olika uttrycksformer. Vi följer barnens tankar kring ex kvadrat kub via gestaltande med mangatails och så vidare i andra uttryck. I vår omvärld där barnen visar på olika saker i det som finns där så får vi nya gemensamma upptäckter.

Promenader är så populärt, vi kommer in i ett lugnt tempo, så ser någon något så stannar man och pratar om det, vår konversation är viktig. Vår grupp håller ihop och det är småprat och i rörelse. Promenaderna för de yngsta att få erfarenhet att gå utanför gården och få det ansvaret att gå och hålla varandra i handen. Vi går tillsammans och passerar landmärken och bekanta människor, vid skolgården möter vi våra gamla barn. Vi ger barnen en "bildkarta" med fler bilder som ex grinden, vägbommen, en skylt, stenen m.m. De får titta efter det som finns på bilderna under promenaden. Det blir som en karta för dem.

En **utmaning** har varit att vi haft en grupp med mycket olika behov. Det har varit tufft att få till att alla ska vara med på tåget. Vi har gjort många olika saker för att få med alla- hundraspråkighet. Nu har vi hittat uttryck som passar för en del barn som gör att det blir färre konflikter. Allt det barnen har gjort har varit i stöd med oss, vi måste vara med hela tiden. Det här året har det inte funnits någon som driver projektet framåt som det kan vara vissa år. Vi kan se att sagan stöttade vissa barn mer och skapade inkludering på ett fint sätt. Det är värdefullt att ha några barn som är inkluderande och drivande i ett projekt.

Vårdnadshavarnas delaktighet. Vi har bjudit in barn och vårdnadshavare till den avdelning som barnet ska byta till. Vi hade ett litet möte där vi möttes på terrassen först och sen gick vi in och tittade på avdelningen. Det blev en bra och viktig start på relationer med både barn och vårdnadshavare. I vårt möte för vårdnadshavare satte vi dem i ett görande, där de fick samarbeta med varandra. Det gjorde barnen stolta och de har pratade mycket om det vårdnadshavarna skapat.

Gemenskap i hela huset via storsamling. Storsamlingarna har varit bra. Vi har inte samlat barnen innan, utan låtit dem komma när de vill. Barnen har sett nu händer det något och velat komma för att kolla vad som händer. Det har varit skönt att projektgruppen har hållit i det.

Sammanfattning

När vi tittar tillbaka på läsåret ser vi att syftet har varit stöttande och vägledande i projektet.

Promenaderna har genomsyrat alla hemvisternas undervisning. Barnen har visat igenkänning och gjort nya upptäckter i omvärlden. Vi ser att de konkreta upplevelserna och vårt arbetssätt har lett till att barnens förståelse och kunskap har fördjupats. Det har lett till att barnen har skärpt blicken och ser mer detaljer. Promenaderna i sig skapar gemenskap mellan barn och pedagoger i de samtal vi har kring det vi ser. Det har ökat barnens förmåga att uttrycka sig kroppsligt och verbalt om saker som blivit viktiga för dem i deras omvärld. Vi hör att barnen spontant i lek och samtal med varandra använder sig av fler matematiska begrepp.

Vi ser en vinning i det fortsatta arbetet med berättelser och bilder som fortgår över tid på hemvisterna. Den gemensamma förståelsen för detta har fångat alla barnen, inkluderat dem i gruppen och lett till samspel och lek. Vi pedagoger har haft en viktig roll i leken tillsammans med barnen, vilket är ett medvetet ställningstagande av oss för att undervisning ska ske i utbildningen under hela dagen.

Vi har skapat matematiska upplevelser bland annat genom våra storsamlingar där karaktärer har kommit med uppdrag till barnen. Dessa upplevelser har lett till samarbete och gemenskap i hela förskolan. Vi har använt oss av hundraspräkligheten för att konkretisera matematiska begrepp. Vi ser att barnen använder sig av det de tagit till sig under hela dagen och i fler sammanhang.

Projektgruppens arbete gör att vi har ett större helhetsperspektiv över varandras arbete på förskolans olika hemvister. Det finns en nyfikenhet och förståelse på varandras arbete på de olika hemvisterna.

Projektgruppen Miklagård

En katt

